

PILIE TINĖS VISUOMENĖS INSTITUTAS

Pilielinės visuomenės instituto 2020 m. veiklos

ATASKAITA

2021 05 31

Istaigos dalininkai

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ (toliau – PVI) įregistruota 2004 m.

	Dalininkas	Įnašas
1.	VšĮ Atviros Lietuvos fondas	289,62 EUR
2.	Visuomeninė organizacija "Valdo Adamkaus fondas"	289,62 EUR
	Viso:	579,24 EUR

Istaigos veiklos tikslai, pobūdis ir veiklos rezultatai per finansinius metus

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes.

Istaigos veiklos tikslai:

- ☒ stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes;
- ☒ teikti visuomenei objektyvią ir patikimą su viešąja politika susijusią informaciją;
- ☒ tvirtinti ir ginti viešajame gyvenime pilietinės visuomenės idėją bei principus;
- ☒ padėti piliečiams sąmoningai ir aktyviai dalyvauti viešojoje veikloje, naudotis savo pilietinėms laisvėms ir teisėms.

Institutas veikia šiomis kryptimis:

Skatina pilietines iniciatyvas ir stiprina visuomenės pilietiškumą:

- ☒ siekia partnerystės tarp mokslininkų, politikų, verslo atstovų, žiniasklaidos, nevyriausybių organizacijų, vietos bendruomenių, tarp skirtingų interesų grupių;
- ☒ įtakoja įstatymų leidybos ir politinius sprendimus, vykdydamas atskirų teisės aktų bei viešosios politikos sričių analizę ir teikdamas ta analize pagrįstus siūlymus;
- ☒ kaupia pilietinės visuomenės plėtros patirtį.

Analizuoja viešąją politiką:

- ☒ stebi, analizuoja ir tiria Lietuvos viešąją politiką bei politinę kultūrą; ieško naujų eurointegracijos galimybių ir pristato jas visuomenei;
- ☒ vertina geriausios praktikos Europoje ir pasaulyje pavyzdžius bei jų tinkamumą Lietuvai;
- ☒ atlieka lyginamuosius pokomunistinių šalių tyrimus;
- ☒ analizuoja globalizacijos iššūkius pilietinei visuomenei.

Gina pilietinės visuomenės idėją viešajame gyvenime:

- ☒ viešai išsako nuomonę aktualiais pilietinės visuomenės raidos klausimais;
- ☒ padeda įvairioms interesų grupėms ginti pilietinės visuomenės idėją;
- ☒ inicijuoja viešas diskusijas ir debatus;
- ☒ įgyvendina edukacinius projektus, prisideda prie suaugusiųjų pilietinio švietimo sistemos kūrimo.

Instituto veiklos planai ateinantiems metams – tęsti tyrimų bei edukacinius projektus, prisidėti prie pilietinei visuomenei svarbių vertybių bei sprendimų advokacijos.

PVI veiklos rezultatų ataskaita už 2020 metus:

Eil.nr.	STRAIPSNIAI	Ataskaitinio laikotarpio
I.	PAJAMOS	9358
1.	Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes	6050
2.	Finansavimo pajamos	3308
3.	Kitos pajamos	-
II.	SĄNAUDOS	3428
III.	VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	5930
IV.	PELNO MOKESTIS	-
V.	GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS	5930

Įstaigos darbuotojai

Darbuotojų skaičius paskutinę praėjusio ataskaitinio laikotarpio 2019 m. gruodžio 31 dieną buvo 2 darbuotojai, paskutinę ataskaitinio laikotarpio 2020 m. gruodžio 31 dieną buvo 1 darbuotojas.

Įstaigos gautos lėšos ir jų šaltiniai per finansinius metus ir šių lėšų panaudojimas pagal išlaidų rūšis

	Gautos lėšos ir jų šaltiniai per 2020 metus	Suma, EUR	Išlaidų rūšys
1.	2 proc. gyventojų pajamų mokesčio	84	Įstatuose numatyta veiklai vykdyti
	Viso:	84	

Įstaigos įsigytas ir perleistas ilgalaikis turtas per finansinius metus

2020 metais PVI neįsigijo ir neperleido ilgalaikio turto.

Įstaigos sąnaudos per finansinius metus, iš jų – išlaidos darbo užmokesčiui

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Darbo užmokestis	1867
2.	Kitos išlaidos	1561
	Viso:	3428

Duomenys apie viešosios įstaigos vadovą, įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms viešosios įstaigos vadovo išmokoms

VšĮ „Pilietinės visuomenės institutas“ direktorės pareigas einančiai Ievai Petronytei-Urbonavičienei 2020 metais buvo išmokėta 1030 EUR darbo užmokesčio, įskaitant visus mokesčius.

Įstaigos išlaidos kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitoms įstaigos kolegialių organų narių išmokoms

Tokių išmokų 2020 metais nebuvo.

Įstaigos išlaidos išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims

Tokių išmokų 2020 metais nebuvo.

Įstaigos veikla, vykdyti projektai, įgyvendinant įstatuose nustatytus veiklos tikslus

Programos ir projektai:

I-II. Pilietinis visuomenės švietimas ir visuomenės įgalinimas

1. „Naujoji švietimo paradigma konkurencinėmis sąlygomis“

Projekto „Naujoji švietimo paradigma konkurencinėmis sąlygomis“ tikslas - sudaryti konkurencingą teisinę, administracinę ir finansinę aplinką nevyriausybinėms švietimo organizacijoms aktyviai dalyvauti švietimo politikos formavime ir įgyvendinime. Atsižvelgiant į LR Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį, kuriame reikalaujama sudaryti lygiavertes konkurencines sąlygas visiems paslaugų teikėjams, projektu numatoma prisidėti prie šių švietimo sričių pertvarkos ir tobulinimo: neformaliojo vaikų švietimo tobulinimo, pilietiškumo ugdymo turinio ir įgyvendinimo modelio pertvarkos formaliajame ir neformaliajame ugdyme, neformaliojo suaugusiųjų švietimo plėtros, valstybinių švietimo įstaigų funkcijų ir veiklos bei savivaldybių švietimo paslaugų optimizavimo. Norint užtikrinti, kad šių švietimo sričių pertvarka turėtų ilgalaikį, kokybinį poveikį, projekto metu vykdoma nuolatinė jų įgyvendinimo stebėseną, įskaitant kiekybinę ir kokybinę analizę bei įtraukiant į diskusijas ir siūlymų rengimą susijusias suinteresuotas puses.

Projektą įgyvendina Nacionalinio švietimo NVO tinklo (Tinklas) nariai, turintys kompetencijų ir patirties numatytoje projekte švietimo politikos srityse: Europos namai (vykdantysis partneris), Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universitetas, Pilietinės visuomenės institutas, įtraukiami ir kitų Tinklo narių ekspertai.

2020 m. PVI šiame projekte rengė švietimo paslaugų teikėjų savivaldybėse analizę: analizavo strateginius dokumentus bei surinko prieinamus duomenis apie švietimo paslaugų teikimo situaciją savivaldybėse, surengė ketvirtąją fokus grupę savivaldybėse su politikais, savivaldybės administracijos darbuotojais, vietiniais nevalstybiniais švietimo paslaugų teikėjais (esančiais ar potencialiai galinčiais tapti) švietimo paslaugų teikėjų įvairovės savivaldybėse didinimo tema, gautą medžiagą analizavo, išvalgas pristatė bei aptarė su kitais Tinklo nariais, dirbo su kitomis tiriamos problemos lauke dirbančiomis organizacijomis, parengė ir išplatino surinktais kiekybiniais ir kokybiniais duomenimis grįstas rekomendacijas savivaldybėms (bendrasias – Lietuvos savivaldybių asociacijai, taip pat atskiras rekomendacijas Kazlų Rūdos, Utenos, Kauno miesto ir Kauno rajono savivaldybėms dėl bendradarbiavimo su nebiudžetiniais švietimo paslaugų teikėjais).

Projektas finansuojamas iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.2-ESFA-K-917 priemonės „Visuomenės nepakantumo korupcijai didinimo ir dalyvavimo viešojo valdymo procesuose skatinimo iniciatyvos“.

III. Visuomenės tyrimai

2. Pilietinės galios indeksas

Institutas tęsia 2005 metais pradėtus pilietinės visuomenės būklės tyrimus, kuriais siekia išryškinti opiausias spręstinas Lietuvos pilietinės visuomenės problemas. 2007 metais pirmą kartą nustatytas ir paskelbtas kasmet skaičiuojamas visuomenės nuomonės apklausomis pagrįstas Lietuvos pilietinės galios indekso (PGI) tyrimas. Indekso paskirtis – nustatyti, koks yra ir kaip kinta Lietuvos gyventojų domėjimasis viešaisiais reikalais, pilietinis dalyvavimas bei pilietinio dalyvavimo potencialas, gyventojų požiūris į turimas pilietines galias bei socialinės aplinkos palankumo pilietinei veiklai vertinimas. PGI, kartojamas kasmet, leidžia stebėti, analizuoti ir prognozuoti Lietuvos pilietinės visuomenės raidos tendencijas, šių tendencijų kismą bėgant laikui.

2020 m. buvo baigtas rengti, atliktas ir viešai paskelbtas PGI 2019 m. tyrimas. Šio tyrimo ypatybė - šalia visos Lietuvos visuomenės papildomai tirta Lietuvos mokytojų pilietinė galia (mokytojų pilietinė galia taip pat matuota 2008 m., 2009 m. ir 2014 m.), atskiras dėmesys skirtas mokytojų protesto akcijų 2018-2019 m. temai. Tyrimo rezultatai parodė, kad atskiros gyventojų grupės, bendruomenės, visuomeninės organizacijos pastaraisiais metais Lietuvos gyventojų buvo vertintos kaip kur kas įtakingesnės priimant visuomenei svarbius sprendimus, o pilietiniu aktyvumu iš visuomenės ypač išsiskiria mokytojai. Lietuvos visuomenės Pilietinės galios indeksas 2019 m. paaugo iki 39,7 balo iš 100 galimų, ir tai yra aukščiausia pasiekta reikšmė nuo 2007 m., nuo to laiko, kai šis indeksas buvo pradėtas skaičiuoti. Lietuvos mokytojų pilietinė galia savo ruožtu – kur kas aukštesnė nei visos visuomenės. Ši skirtumą daugiausia lėmė mokytojų pilietinis aktyvumas – jie dvigubai dažniau nei visuomenė įsitraukė į įvairias pilietines veiklas. Visgi žvelgiant į mokytojų pilietinio aktyvumo tendencijas, matyti, kad nors mokytojai išliko pilietinės veiklos lyderiai visoje visuomenėje, jų aktyvumas per paskutinius penketą metų sumažėjo daugelyje tirtų pilietinių veiklų.

Reprezentatyvios mokytojų apklausos duomenys parodė, kad mokytojai savo darbo aplinkoje mato daug jiems svarbių problemų. Trečdalis mokytojų buvo nusiteikę patys imtis organizuoti veiksmus sprendžiant mokykloje kylančias problemas, dar pusė – prie jų prisidėti. Klausiant konkrečiai apie 2018-2019 m. vykusius mokytojų protesto veiksmus, trečdalis respondentų nurodė į juos įsitraukę. Daugiausia jų streikavo bei pasirašė laiškus, peticijas valdžios institucijoms, dalyvavo mitinguose, demonstracijose ir pan. Priimtinausiomis formomis siekti savo tikslų mokytojai nurodė esant nuosaikesnius bei santykinai mažesnio kiekvieno asmeninio įsitraukimo reikalaujančius veiksmus - derėjimąsi su ministerija bei laišku, peticijų rašymą. Vertindami 2018-2019 m. mokytojų protesto veiksmus, dauguma mokytojų juos įvertino labai gerai. Tiesa, visa visuomenė šiuos protestus vertino dar pozityviau. Konkretiems pasiektiems rezultatams mokytojai pirmiausia priskiria dėmesio į problemą, taip pat – pavyzdžio kitoms grupėms pademonstravimą, mokytojų grupės solidarumo paskatinimą. Taigi protestas pačių mokytojų vertinimu pirmiausia tapo garsiu, viešu pareiškimu.

Mokytojų manymu, aptariamus profesinės grupės protestus labiausiai palaikė šeimos nariai, kiti mokytojai ir draugai, mažiau – moksleiviai ir mokyklų administracija, mažiausiai – moksleivių tėvai ir visa Lietuvos visuomenė. Taigi visuomenė mokytojų buvo matoma kaip gana abejinga, tačiau visuomenės apklausos duomenys, parodė kitą tendenciją – mokytojų protestus visuomenė vertino net pozityviau už pačius mokytojus. Panašų visuomenės ir mokytojų vertinimo nesutapimą atskleidė ir duomenys apie mokytojo profesijos prestižą: mokytojai savo profesijos prestižą vertina vidutiniškai prasčiau nei visa visuomenė. Tokie skirtumai mokytojų bei visos visuomenės apklausose sufleruoja, jog mokytojai kaip grupė yra linke save nuvertinti.

2020 m. taip pat buvo pradėtas rengti Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso 2020 m. tyrimas. Šios tyrimo bangos ypatybė – detalesnis dėmesys skirtas Lietuvos gyventojų organizacinei narystei (panašiai organizacinė narystė indekse tirta 2015 m. ir 2016 m.) bei pirmųjų Covid-19 pandemijos metų savanorystei. Tyrimo rezultatus viešai paskelbti ketinama 2021 metais.

2019 m. Lietuvos visuomenės ir Lietuvos mokytojų pilietinės galios indekso tyrimą finansavo LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, reprezentatyvias Lietuvos gyventojų ir Lietuvos mokytojų apklausas tyrimui atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“. Visi tyrimo rezultatai skelbiami Pilietinės visuomenės instituto interneto svetainės puslapyje: <http://www.civitas.lt/research/pilietinesgalios-indeksas/>.

2020 m. Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso tyrimą finansavo LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, reprezentatyvią Lietuvos visuomenės apklausą telefonu tyrimui atliko UAB „Eurointegracijos projektai“. Tyrimo rezultatus po viešo pristatymo taip pat bus galima rasti Pilietinės visuomenės instituto interneto svetainės puslapyje: <http://www.civitas.lt/research/pilietinesgalios-indeksas/>.

IV. Vieši PVI veiklos pristatymai, kita veikla

Be šioje ataskaitoje jau minėtų projektų ir jų rėmuose vykusių renginių, PVI veiklos, patirtis, atlikti tyrimai ir pozicija buvo pristatyti ir kitų renginių metu, nuolat teikti komentarai žiniasklaidai: valdžios ir nevyriausybinio sektoriaus bendradarbiavimo; piliečių bei NVO į(si)traukimo į sprendimų priėmimo procesus; pilietinio ugdymo stiprinimo; dabartinės Lietuvos pilietinės visuomenės galios ir kelių jai stiprinti temomis.

Direktorė
Urbonavičienė

Ieva Petronytė-